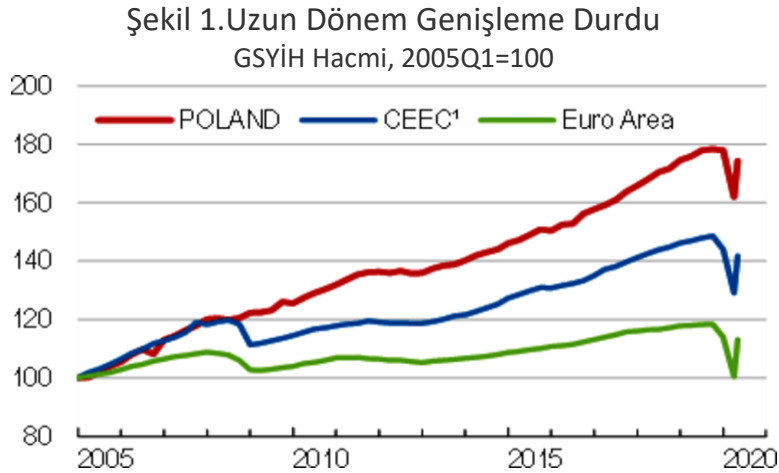

OECD- POLONYA GÖRÜNÜM RAPORU, POLİTİKA TESPİT VE ÖNERİLERİ

Global Kriz Uzun Dönemli Sosyo-ekonomik Gelişimi Sekteye Uğrattı

Koronavirüs (COVID-19) krizi ekonomiyi ve toplumu sert bir şekilde vurdu. Pandemi, işsizlik ve yoksulluk oranlarının tarihsel olarak düşük seviyelere düştüğü ve yaşam standartlarının uzun süreli genişlemesinden sonra meydana geldi (Şekil 1). Erken önleme tedbirleri, 2020'nin ilk yarısında virüsün bulaşmasını sınırlı tuttu. Eylül ayına kadar salgın kısıtlamaların hafifletilmesinin ardından üretim ve tüketim hızla toparlansa da, yeni bir enfeksiyon artışı, Ekim ayında yeniden kısıtlamalara yol açtı.

Kapsamlı politika desteğine rağmen, durgunluğun uzun vadeli sonuçları olacaktır (Tablo 1). Geniş mali önlemler ve benzeri görülmemiş parasal destek, pandeminin sosyo-ekonomik etkisini hafifletti. Büyüme ve istihdam, özellikle Avrupalı emsalleriyle karşılaştırıldığında, 2020'nin başında iyi bir şekilde yükseldi. Yine de, sıhhi koşullar kademeli olarak iyileşse bile, 2020 yılı GSYİH'nın keskin bir şekilde düşeceği öngörüldürken, daha fazla salgın ekonomik parametreleri daha da zayıflatacaktır.

1. Macaristan, Çekya ve Slovakya'nın ortalamasıdır.

Kaynak: OECD (2020), OECD Economic Outlook 108.

[StatLink https://doi.org/10.1787/888934207880](https://doi.org/10.1787/888934207880)

Belirsizlik halihazırda yüksektir. Beklenenden daha şiddetli koronavirüs salgınları veya etkili bir aşının gecikmeli olarak piyasaya sürülmesi ekonomik koşullara zarar verebilir. Uluslararası ticaret gerilimleri de yüksek olmaya devam ediyor ve daha da yayılabilir.

Kriz mirası, uzun vadeli sorunları artıracaktır. Bazı işçilerin düşük üretkenliği, zayıf çevresel politika sonuçları ve azalan çalışma çağındaki nüfus, temel sorunlar olmaya devam ederken, istihdam azaldı ve kamu borcu aniden arttı. Hükümet, krizi karşılama hamlelerinde sağlık harcamalarını ve yatırımı, yeniliği ve girişimciliği artırma yükümlülüğünü üstüne aldı.

Tablo 1. Ekonomik Canlanma Belirsizliğini Koruyor				
	2019	2020	2021	2022
GSYİH	4.5	-3.5	2.9	3.8
İşsizlik Oranı (%)	3.3	3.8	5.5	4.3
Kamu Mali Dengesi (% GSYİH)	-0.7	-10.8	-6.8	-4.8
Kamu Borçları (Maastricht, % GSYİH)	45.7	56.5	62.0	63.6

Kaynak: OECD Economic Outlook 108.

Makroekonomik politikalar destekleyici kalmalı

Ekonomik koşullar hızla zayıflarken, maliye ve para politikasındaki gevşeme (genişleyici) tedbirleri koronavirüs şokunu hafifletmeye yardımcı oldu.

Hükümet, Covid-19 salgınından en çok etkilenen haneleri ve firmaları desteklemek için 2020'de GSYİH'nın yaklaşık % 5,2'si değerinde **kapsamlı bir mali paket kabul etti**. Ekonomik durgunluğun kendiliğinden etkisiyle birlikte geçici önlemler, mali açığı 2020'de GSYİH'nın % 11'ine çekilmesine katkı sağlayacaktır. Maastricht borcu tarihsel olarak yüksek seviyelere ulaşacak. Ek olarak, Finansal Kalkan programı küçük, orta ve büyük şirketleri desteklemektedir. Kabul edilen çok yıllık AB bütçesi ve planlanan AB kurtarma paketi de ekonomiyi desteklemeye hazırlanıyor. Yüksek belirsizlik ve zayıf küresel koşullar toparlanmayı engelleyeceğinden, mali duruşun destekleyici kalması gerekiyor. Önden yüklemeli yatırım, özellikle sağlık hizmetleri ve altyapıya, daha sürdürülebilir bir ekonomiye geçişi desteklerken, kısa ve uzun vadeli beklentileri artıracaktır. İyileşme sağlam bir şekilde sürdüğünde, yetkililer, kamu borcunu azaltmak için mali konsolidasyonu sürdürmelidir.

Para politikası hızlı ve güçlü bir şekilde karşılık verdi. Merkez Bankası politika faiz oranını % 0,1'e düşürdü ve benzeri görülmemiş bir miktar genişlemesi (Para Arzı) getirdi. Yetkililer ayrıca firma finansmanını kolaylaştırdı, likidite desteğini artırdı ve bankalar için sermaye gereksinimlerini azalttı. Daha fazla zayıflama durumunda, para politikası varlık alımlarını daha da genişletebilir veya özellikle enflasyonist baskılar daralan toplam talep nedeniyle gerilediğinden, negatif nominal oranları dikkate alabilir.

Vergi reformları toparlanmayı desteklemelidir. İşgücü vergisi takozu çok az ilerleme gösterdi, vergi indirimleri daha da artırıldı ve emlak vergileri nispeten düşük tutuldu. Düşük vasıflı işçiler için vergi yükü, istihdam yaratmayı artırmak için azaltılabilir. İyileşme sağlam bir şekilde devam ederken, Polonya bu tür önlemleri finanse etmek için vergi uyumunu ve gelir tahsilatını daha da

artırmak için geçmişteki başarılarını artırabilir. Verimsiz vergi harcamalarının azaltılması ve emlak vergilerinin, özellikle boş mülkler ve arsalar üzerindeki güçlendirilmesi, gelirleri ve konut arzını artıracaktır.

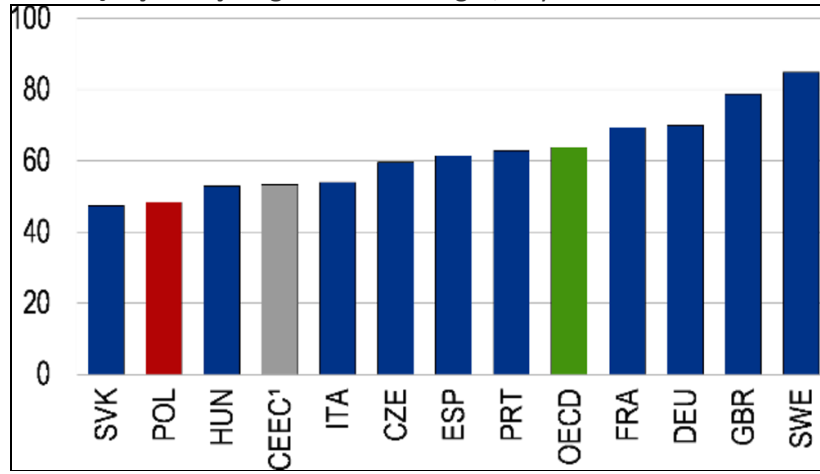
Üretkenliği ve kapsayıcılığı artırmak

Yaşam standartlarını yakalamayı sürdürmek için toparlanmanın güçlendirilmesi bir mücadele etme halidir. Bu Ankette önerilen - üretkenliği, becerileri ve istihdam sonuçlarını iyileştirmeyi hedefleyen reformlar önemli bir etkiye sahip olabilir ve GSYİH'yı 10 yılın ardından % 5,6 oranında artırabilir.

Birçok işçinin ve küçük ve orta ölçekli işletmenin (KOBİ'ler) üretkenliği düşüktür (Şekil 2). Pandemi orantısız olarak zayıf bölgeleri, daha küçük firmaları ve dezavantajlı işçileri etkiledi. Yüksek teknoloji sektörlerinin gelişimi, rutin olmayan görevlere ve daha yüksek becerilere olan talebi de artırıyor ve birçok işçi geride kalma riski altında.

Şekil 2. KOBİ'lerin Verimlilik Boşluğu Genişliyor

Çalışan başına göreli katma değer, büyük firmalar =100

1. Macaristan, Çekya ve Slovakya'nın ortalamasıdır.

Kaynak: OECD (2020), OECD Structural Business Statistics (database).

[StatLink https://doi.org/10.1787/888934207899](https://doi.org/10.1787/888934207899)

İş ortamının iyileştirilmesi, çok sayıda küçük firmanın büyümesini ve uluslararasılaşmasını hızlandıracaktır. Mevzuat ve vergi değişiklikleri sık sık görülürken, vergiye uyum maliyetleri yüksek olmaya devam etmektedir. Küçük firmalar için vergi harcamaları ve azaltıcı düzenleyici tedbirler bu maliyetleri düşürür, ancak mali ve düzenleyici "uçurum kenarları" oluşturma riskini taşır ve şirketin genişlemesini engeller. Vergi idaresi tarafından dijital araçların kullanımını teşvik etmeye devam etmek ve vergi ve idari eşikleri yumuşatmak, şirketin büyümesini destekleyecektir. Vergi ve düzenlemelerin tasarımında etkili istişare ve değerlendirmelerin sağlanması da firma büyümesini ve yatırımını destekleyecektir. Son olarak, yargı bağımsızlığını teşvik etmek, özellikle yabancı yatırımcılardan gelen ticari güvenin anahtarıdır ve bu, hâkimler için geçerli prosedürlere yürütme organının potansiyel katılımının sınırlandırılmasını gerektirecektir.

Dijital ve ulaşım altyapısı, inovasyon ve kaynak tahsisi için hala bir darboğaz teşkil etmektedir.

Büyük ulaşım altyapısı için AB fonlarının kullanılması, yeni yollara odaklanılmasına rağmen altyapı açıklarını azalttı. Yerel toplu taşıma ve yerel yolların bakımı üzerine daha güçlü bir odaklanma, trafik tıkanıklığını, kirliliği ve ticaret maliyetlerini azaltacaktır. Örneğin sağlık sektöründe yüksek hızlı geniş bant ve veri merkezlerinin geliştirilmesi de üretkenliği artıracaktır. Ön maliyet-fayda analizleri için bağımsız bir değerlendirme organı kurmak, büyük yerel projelerin daha iyi yönetilmesini sağlayacaktır. Bu kuruma, projelerin son performansına ilişkin verileri toplama görevi vermek, harcama önceliklendirmesi için daha fazla kanıt sağlayacaktır.

Doğru beşeri becerilerin arzını sağlamak, iş yaratma ve üretkenliği artıracaktır. 15 yaşındaki çocukların test puanları etkileyici bir ilerleme kaydetmiştir, ancak yetişkin temel becerilerinin (daha genç çalışanlar hariç) geri kalması istihdam fırsatlarını sınırlamaktadır. Küçük firmalar, yeni teknolojilerin yayılmasını, üretkenliklerini ve uluslararasılaşmalarını engelleyen beceri geliştirme stratejilerinden yoksundur. Planlanan entegre beceriler stratejisi, çalışan arayan KOBİ'ler için daha güçlü rehberlik sağlamalı ve KOBİ'lerin eğitim konsorsiyumlarının oluşturulmasını teşvik etmelidir. KOBİ'lerde dijital teknoloji yayılımı için etkili eğitim ve danışmanlık programlarının değerlendirilmesi ve ölçeklendirilmesi, çalışanların yeniden tahsisini ve üretkenliğini artırmaya yardımcı olacaktır.

Daha yüksek iş kalitesi, kapsayıcı bir iyileşmenin anahtarı olacaktır. 2020-21 asgari ücret artışları, sonunda işgücü piyasasının toparlanmasına ağırlık verebilir ve bazı atipik istihdam biçimlerini artırabilir. İş kanunu yaptırımını da dahil olmak üzere kalıcı sözleşmeler için teşviklerin güçlendirilmesi, düşük ücretli çalışanlar ve KOBİ'ler için elzem olacaktır. Hızlı bir şekilde iyi tasarlanmış bir uluslararası göç stratejisi geliştirmek, göçmen işçiler için istihdam fırsatlarını da artıracaktır.

Güçlendirilmiş aktif işgücü piyasası politikaları ve daha verimli bir konut piyasası, işlere erişimi destekleyecektir. İşsiz ve düşük vasıflı işçiler eğitimden çok az yararlanmaktadır ve eğitim kalitesi hakkında bilgi geliştirilmelidir. Kiralama piyasasını geliştirmeye yönelik yeni planlar, düşük gelirli çalışanlar için artan hareketlilik kuponları ile el ele gitmelidir. Kentsel planlamanın güçlendirilmesi, daha fazla kentsel yayılmayı ve bununla bağlantılı yoksulluğun yoğunlaşması risklerini ve tıkanıklık ve kirlilik üzerindeki olumsuz sonuçları önleyecektir.

Sürdürülebilir Büyüme Sağlamak

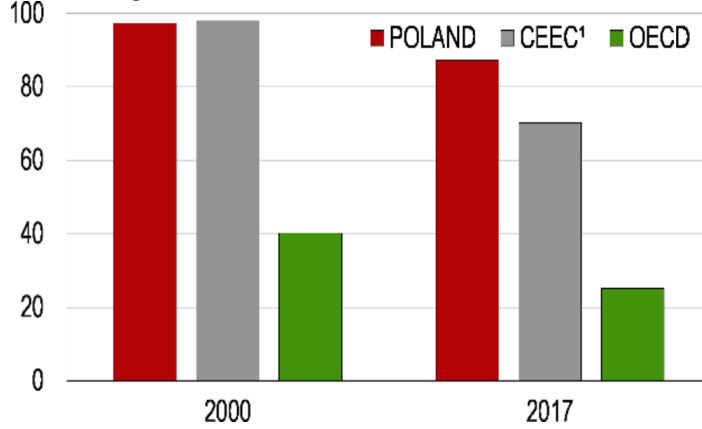
Hava kirliliği ve nüfus yaşlanması öne çıkan endişelerdir. Yeşil yatırımlar ve demografik gelişmeyi sürdürmek, toparlanmayı ve sürdürülebilir büyümeyi desteklemek için çok önemlidir.

Konut sektöründe kalitesiz kömür ve biyokütle kullanımı, düşük enerji verimliliği ile birlikte, önemli kentsel hava kirliliği yaratmaktadır (Şekil 3). Bu, eski bir araba filosu ve çoğunlukla kömürle çalışan elektrik üretim kapasitesi ile birlikte, iklim değişikliğine katkıda bulunur ve üretkenliği olumsuz etkileyen sağlık tehlikeleri oluşturur.

Güçlendirilmiş çevre politikaları, sağlık ve çevre hususlarını iyileştirecektir. Konut sektöründe enerji verimliliğini hedefleyen "Temiz Hava programı" ve elektrik hareketliliğini geliştirme ve enerji karışımının kömüre bağımlılığını azaltma çabaları memnuniyetle karşılanmaktadır. Ekonomi net bir toparlanma yoluna girdiğinde, en yoksul hanhalkları için sosyal transferleri

artırırken enerji kullanımı üzerindeki vergi oranlarını artırmak olumlu olacaktır. Daha yüksek ve daha homojen fiyat sinyalleri ile birlikte net bir strateji benimsemek, özellikle otomobil vergileri ve karbon emisyonları, daha az karbon yoğun bir enerji karışımına geçişi kolaylaştırmak için bir öncelik olmalıdır. Bu, düşük gelirli haneler için ilgili desteği içermelidir.

Şekil 3. Hava Kirliliğine Maruz Kalma Hala Yaygın
PM2.5'in 15 micrograms/m³ den daha fazlasına maruz kalan nüfusun oranı

1. Macaristan, Çekya ve Slovakya'nın ortalamasıdır.

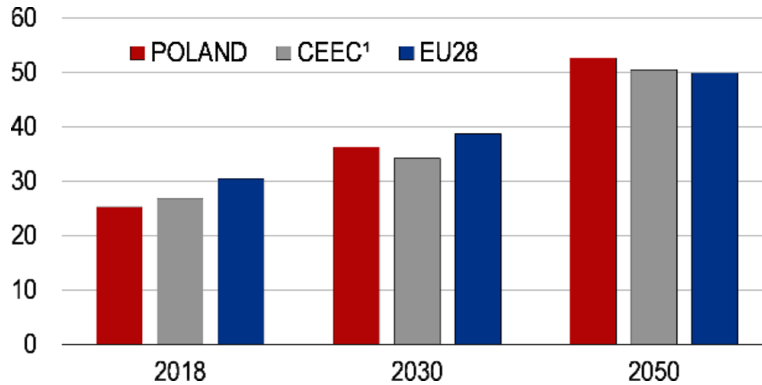
Kaynak: OECD (2020), OECD Environment Statistics (database).

[StatLink https://doi.org/10.1787/888934207918](https://doi.org/10.1787/888934207918)

Yaşlanma işgücü arzı ve kamu maliyesi üzerinde baskı oluşturacaktır. Yaşlılıkta bağımlılık oranı ve bakım ihtiyacı artıyor (Şekil 4). Sağlık harcamalarındaki süregelen artış ve emeklilik ikame oranlarında öngörülen düşüş, uzun vadede sosyal harcamaları artıracak, kamu borcu ise tarihsel olarak yüksek olacaktır.

Şekil 4. Demografik baskılar yüksek

65 yaş ve üstü nüfusun 15-64 nüfusa oranı,%

1. Macaristan, Çekya ve Slovakya'nın ortalamasıdır.

Kaynak: Eurostat (2019), Baseline population projections.

[StatLink https://doi.org/10.1787/888934207937](https://doi.org/10.1787/888934207937)

Sağlık ile ilgili harcamaların verimliliğini artırmak ve daha uzun çalışma yaşamlarını teşvik etmek, uzun vadede kamu kaynaklarını serbest bırakmak için çok önemlidir. Pandemiyle ilgili harcamaların ötesinde, sağlık harcamalarında planlanan artış, riskli davranışların ve maliyetli hastane yatışlarının yüksek yaygınlığını azaltmak için önlemeye ve koordineli bakıma odaklanmalıdır. Yaşlı istihdamını teşvik etmek ve uzun vadeli büyümeyi desteklemek için, çalışma hayatlarını genişletmeye yönelik teşviklere ve yaşlı çalışanların istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik politikalara da ihtiyaç vardır.

TEMEL TESPİTLER

BAŐLICA ÖNERİ VE TAVSİYELER

Makroekonomik ve Finansal Politikalar

Tespit: Maliye ve para politikası krize hızlı ve etkin bir şekilde yanıt vermiştir. Yine de, toparlanmanın hızı ve potansiyel yeni koronavirüs salgınları konusundaki belirsizlik hala yüksek.

neri: Ekonomik koşullar hızla zayıflarsa, ek mali harcamaların en çok etkilenen hanehalkı ve firmaları desteklemesini sağlayarak ve daha fazla varlık satın almayı planlayarak maliye ve para politikalarının daha da gevşetilmesi.

Tespit: Yaygın belirsizlik toparlanmayı engelleyebilir.

neri: İyileşmeyi başlatmak için yeşil ve dijital yatırımı ne çıkarın.

Tespit: Polonya'nın sağlık sistemi uzun vadede düşük finansmana sahipti. Daha fazla koronavirüs salgını, sistemi ağır baskı altına alabilir.

neri: Yoğun bakım kapasitesini genişletin ve başarılı bir test, izleme ve izolasyon stratejisi sağlayın.

Tespit: Koronavirüs krizi kamu borcunu artırırken, yaşlanma ve diğer harcama baskıları uzun vadeli mali sürdürülebilirliği etkiliyor.

neri: İyileşme sağlam bir şekilde sürerken, kamu borcunun GSYİH'ye oranını düşürmek için mali konsolidasyonu takip edin.

Kapsayıcı Bir İyileşmenin Sağlanması

Tespit: Kriz ve mirası, potansiyel olarak işçilerin büyük ölçekli yeniden yerleştirilemsinin beraberinde getirecek. Çok fazla yetişkin, özellikle yaşlı olanlar, zayıf temel becerilere sahiptir. İşsiz, beceri düzeyi düşük ve yaşlı işçiler için yaşam boyu eğitim fırsatları düşüktür.

Öneri: Özellikle dijital becerilerin geliştirilmesine odaklanarak, özellikle düşük vasıflı çalışanlar için yaşam boyu öğrenme fırsatlarını güçlendirin.

Tespit: Standart sözleşmelerdeki işçilik maliyetleri nispeten yüksektir ve vergi takozu aşamalıktan yoksundur. Düşük vasıflı işçiler, zayıf kariyer beklentilerinden muzdariptir.

Öneri: Bir gelir vergisi kredisi tasarlayın ve / veya düşük gelirli çalışanlar için sosyal güvenlik katkı paylarını sübvans edin.

Tespit: Son zamanlarda kaydedilen ilerlemelere rağmen, küçük çocukların çocuk bakım tesislerine kaydı hala düşüktür.

Düşük gelirli haneleri ve dezavantajlı bölgeleri hedefleyen çocuk bakımı ve uzun vadeli bakım tesislerinin arzını genişletmeye devam edin.

Yeşil ve sürdürülebilir büyümeyi güçlendirmek

Tespit: Sağlık hizmetleri sistemi verimlilikten yoksundur ve erişim eşit değildir. Hükümet, 2024 yılına kadar harcamalarda önemli bir artış açıkladı.

Öneri: Birinci basamak sağlık hizmetlerini ve korumayı güçlendirmek için sağlık harcamalarında planlanan artışı kullanın.

Tespit: Teşvik önlemlerinin uzun vadeli çevresel hedeflerle uyumlu hale getirilmesi gerekir. Yine de, düzenleyici mevzuattaki belirsizlik enerji sektöründeki yatırımları engelliyor.

Öneri: Avrupa ve uluslararası hedeflerle uyumlu istikrarlı iklim değişikliği politikaları uygulayın.

Tespit: Fosil yakıtların çevresel maliyetlerinin fiyatlandırması, ekonominin tüm sektörlerinde eşit değildir. Taşımacılık sektörü, sera gazı emisyonlarının ve hava kirliliğinin artmasından sorumludur.

Öneri: Ekonomi düzeldiğinde, yol fiyatlandırmasını artırın ve daha fakir haneleri hedefleyen yeniden dağıtımla birlikte CO2 temelli araç vergilendirmesi uygulayın.

Tespit: İndirimli KDV oranları ve muafiyetleri yaygındır. Vergi tabanının genişletilmesi, işgücü üzerindeki vergi oranlarının düşürülmesine yardımcı olacaktır.

Öneri: Orta vadede indirimli KDV oranlarının ve muafiyetlerin kullanımını sınırlayın.

Tespit: Emeklilik ikame oranları küçülecek ve erkeklerin ve kadınların fiili emeklilik yaşları OECD ortalamasının altında.

Öneri: Erkek ve kadın yasal emeklilik yaşlarını aşamalı olarak dengeleyin ve sağlık durumundaki yaşam beklentisi kazanımları doğrultusunda artırın.

Tespit: İdarenin hâkimlerin disiplin soruşturmalarına olası katılımları, yargı bağımsızlığına ve yatırıma zarar verebilir.

Öneri: Özellikle yürütmenin bu işlemlere müdahale etme olasılığını ortadan kaldırarak, hâkimler için geçerli olan disiplin prosedürlerini değiştirin.

Üretkenliği ve KOBİ'lerin Uluslararasılaşmasını Artırmak

Tespit: Birçok küçük yerel firma, ulusal ve uluslararası tedarik zincirlerine entegre değildir.

Öneri: Eğitime odaklanarak KOBİ'ler için mevcut programları genişletin ve kapsamlı etki analizlerine dayalı en iyi uygulamaları sergileyin.

Tespit: Hükümet, vergi uyumluluğunu başarılı bir şekilde iyileştirdi, ancak vergi prosedürleri KOBİ'ler için aşırı zaman alıcı olmaya devam ediyor.

Öneri: Özel vergi hükümlerinin (örneğin muafiyetler, özel oranlar) kullanımını azaltın.

Tespit: Erken danışma prosedürleri yoluyla paydaşları vergi ve düzenlemelerin tasarımına daha fazla dahil edin.

Öneri: Düzenlemelerin sistematik olarak önceden ve sonradan değerlendirmelerinin yapılması.

Tespit: Yüksek kaliteli altyapıya erişim bölgeler arasında eşit değildir. Altyapı ihtiyaçları, özellikle ulaşım, enerji ve dijital teknolojilerde yüksek olmaya devam ediyor.

Öneri: Örneğin bağımsız bir değerlendirme organı kurarak altyapı projelerinin seçiminde ön maliyet-fayda analizlerinin rolünü güçlendirin.

Tespit: Dijitalleşme düzensiz kalıyor. Büyük verilerin kullanımı, özellikle sağlık sektöründe, verimlilik kazanımlarını ve kanıta dayalı politika yapımını sınırlayabilecek şekilde sınırlandırılmıştır.

Öneri: Şirketlere ve kamu hizmetlerine, dijital güvenlik ve gizliliği sağlarken, özellikle sağlık sektöründe büyük veritabanlarına erişim sağlayan veri merkezleri geliştirin.